

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦЕЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

3. Словник української мови у 20 томах. [Електронний ресурс]. URL: <https://services.ulif.org.ua/expl/Entry/index?wordid=1&page=0>

4. Філософський енциклопедичний словник. В. І. Шинкарук (гол. редкол.) та ін. - Київ : Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України : Абрис, 2002. - 742 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Shynkaruk_Volodymyr/Filosofskyi_entsyklopedychnyi_slovyk.pdf с.278

Ткачук Юлія Андріївна,
курсант 1-го курсу ННІ № 3 НАВС
Науковий керівник: **ПЕТРОВА Г.М.,**
кандидат філософських наук,
доцент кафедри філософії права
та юридичної логіки НАВС

**ДИСКРИМІНАЦІЯ І СУБОРДИНАЦІЯ
ЯК РІЗНІ ФОРМИ СОЦІАЛЬНОГО
ПОРЯДКУ В РОБОТІ ПОЛІЦІЇ**

Дискримінація, так само, як і субординація, впливає на життя людей в суспільстві, на їх стосунки та відношення один до одного. Субординація, на відміну від дискримінації, введена задля підтримання порядку, дисципліни, культури спілкування та поваги між людьми. Дискримінація проявляється через гнів, заздрість, розчарування, тобто прояв всіх негативних емоцій по відношенню до людини. Ми зупинимося на відмінностях цих соціальних форм нашого життя.

Дискримінація — в усіх її можливих формах і проявах — є однією з найбільш поширених форм насильства та порушення прав людини. Вона зачіпає мільйони людей щодня, і її дуже важко розпізнати. Дискримінація виявляється, коли до людей ставляться менш прихильно, аніж до інших людей в подібній ситуації тільки тому, що вони належать, або сприймаються як такі, що належать, до певної групи чи категорії людей. Людей можуть дискримінувати через їх вік, інвалідність, етнічну приналежність, походження, політичні переконання, расу, релігію, стать чи гендер, сексуальну орієнтацію, мову, культуру та з багатьох інших причин. Дискримінація, яка часто є результатом забобонів, робить людей безпорадними, заважає їм стати активними громадянами/громадянками, обмежує розвиток їх навичок і в багатьох ситуаціях доступ до роботи, послуг з охорони здоров'я, освіти або житла.

Дискримінація у суспільстві, колективі чи сім'ї може здійснюватися різними способами; у наукових дослідженнях і в діючій нормативно-правовій базі виділяють пряму і непрямую дискримінацію.

Так, вітчизняні вчені, Медведєв В. С. та Горбенко Д. А., провівши аналіз проблеми гендерної рівності в діяльності сектору безпеки України, прийшли до висновку, що внаслідок істотних гендерних стереотипів жінка

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СПАНУ

здебільшого сприймається невідповідною кандидатурою на роль «повноцінного» поліцейського [1]. Попри те, що останніми роками кількість жінок в поліції істотно збільшилася, що призвело до зниження впливу гендерних стереотипів, в Україні поліція досі залишається швидше «чоловічою» роботою. Жінки-поліцейські змушені обирати між «жіночністю» та професіональним визнанням, що для багатьох із них нині дійсно постає проблемою в роботі в поліції.

Як правило, у дослідженнях феномену дискримінації виділяють такі її типи: расова, статева, гендерна, мовна, релігійна, політична, вікова та ін. за відсутності розвиненої правової культури населення, всі ці типи дискримінації яскраво виявляють себе у житті суспільства, створюючи, тим самим, ілюзію «порядку» у суспільному устрої.

У будь-якому трудовому колективі існує ієрархія, завжди є керівники та підлеглі. У робочому процесі поєднуються люди з різними характерами, вихованням, лінією поведінки. Протягом спілкування виникають різні ситуації, навіть і не приємні. Зрозуміло, трудові відносини потребують правил та службової дисципліни, без яких неможливий продуктивний робочий процес. Відносини в організації регулюються правилами субординації.

Субординація — вид трудових відносин, у яких нижча за посадою службова особа виконує рішення, накази та вимоги вищого за рангом, посадою або званням працівника, з дотриманням разом із цим правил службової дисципліни, етики та відповідальності. Будується субординація на принципах відносин між керівництвом та підлеглими, згідно з ієрархією, регулюється – статутом організації та наказами вищого керівництва.

Дуже важливо відрізнити правила та норми комунікації від правил і норм субординації. Їх часто переплітають, вони дійсно близькі, але від їх розрізнення сучасна система управління тільки виграє. Отже, навіть, коли норми комунікації, субординація може зберігатися. Оскільки її суть — підпорядкування. Субординація визначає, хто ким керує і хто кому підпорядковується. Інакше кажучи, субординація визначає, хто кому може ставити завдання і віддавати доручення і хто перед ким звітує про виконання завдань. А чи робити це на «ви», на «ти» чи в інший спосіб — скоріше, питання культури спілкування.

Без субординації існування та функціонування організації неможливе. Саме відносини субординації забезпечують узгодженість стратегічної мети організації з цілями її окремих підрозділів. Так, легко уявити собі ситуацію того самого висококультурного спілкування, за якого підлеглий спілкується з керівником у належній мірі ввічливо, шанобливо і навіть з деякою, але не дуже сильною, а достатньою долею симпатії, але при цьому субординацію порушує. Він ігнорує розпорядження та завдання, поставлені безпосереднім керівником, виконує завдання якихось інших керівників, звітує не перед безпосереднім, а перед керівником вищого рівня, намагається виставити

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СПАНУ

свого безпосереднього керівника в несприятливому світлі перед керівником вищого рівня тощо.

Чим вище стоїть людина в організаційній ієрархії, тим більше їй доводиться відповідати. Якщо субординація відсутня, то права рука не тільки не знає, що творить ліва (відсутність узгодження цілей), але навіть ні в кого запитати, що взагалі відбувається (відсутність відповідальних).

Дискримінація та субординація хоч і різняться в облаштуванні і побудові соціального порядку, проте існують випадки, коли субординація вибудовується з використанням дискримінації, а будь-яка дискримінація без своєї «субординації» - поділу на головних і підпорядкованих, «другосортних» - взагалі не можлива. Отже, субординація і дискримінація проявляють себе у суспільствах (колективах) з «вертикальною» структурою управління.

Для того, щоб запобігти проявам дискримінації в структурі управління професійною діяльністю, працівники поліції керуються Дисциплінарним статутом Національної поліції України [3] та Наказом МВС України «Про затвердження правил етичної поведінки поліцейського» [2].

У першому згаданому документі зазначено обов'язки поліцейського, до яких входить виконання наказів керівників, віддані (видані) в межах наданих їм повноважень та відповідно до закону. Також під час несення служби працівник Національної поліції України має право на повагу до себе та ввічливе ставлення з боку колег й старшого керівництва.

Також описано, що за своїм службовим становищем поліцейські можуть бути керівниками або підлеглими стосовно інших поліцейських; поєднання і впорядкування елементів, забезпечення цілісності соціальної системи досягається значною мірою завдяки цілеспрямованій керівній діяльності суб'єкта управління. Таким суб'єктом управління в органах виконавчої влади є його керівник.

Таким чином, можна зробити висновок, що правила етичної поведінки поліцейських встановлюють, що керівник органу (підрозділу) поліції зобов'язаний запобігати проявам неетичної поведінки своїх підлеглих поліцейських шляхом організації роботи з розвитку професійної етики, у тому числі через проведення навчань, інформаційно-роз'яснювальної роботи, а також зобов'язаний поважати честь і гідність підлеглих, не допускати порушень їхніх прав та соціальних гарантій. Виконання ж підлеглим наказу, якщо він не суперечить нормам чинного законодавства, виступає важливим елементом забезпечення реалізації завдань, визначених керівництвом та обумовлюються управлінськими відносинами субординації.

Список використаних джерел :

1. Медведєв В. С., Горбенко Д. А. *Сучасний стан і проблеми гендерної рівності в діяльності сектору безпеки України*. Юридична психологія : наук. журн. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2020. № 2 (27). С.7-16.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

2. Про затвердження Правил етичної поведінки поліцейських: Наказ МВС України від 09.11.2016 № 1179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-16#Text>

3. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України: Закон України від 15.03.2018 № 2337-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19#Text>

4. Бугайчук К.Л. Науково-практичний коментар до Дисциплінарного статуту Національної поліції України. Харків, 2019. URL: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/4518/pravyloaoformlennyaspysku_vykorystanyhdzherel.pdf

Бандура Богдана Вячеславівна,
курсант 2-го курсу ННІ № 1
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: **Братков С.І.**
доцент кафедри поліцейського права,
кандидат юридичних наук, доцент

ПОВЕРХНЕВА ПЕРЕВІРКА ТА ДОДАТКОВІ ПОВНОВАЖЕННЯ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ

Одне з головних завдань працівників поліції – забезпечувати громадський порядок. Для цього українське законодавство наділило поліцію низкою повноважень. Тому правоохоронці можуть, серед іншого, перевіряти документи, зупиняти транспорт для огляду і, в разі потреби, застосовувати силу, спецзасоби чи вогнепальну зброю[1].

Разом із цим часто під час несення служби поліція нехтує визначеними законом процедурами, тим самим порушуючи права людей.

В умовах воєнного часу посилені заходи безпеки і взаємодія з працівниками поліції стає частішою.

Найчастіші порушення з боку правоохоронців:

- Порушення порядку проведення поверхневої перевірки та огляду;
- Протиправне затримання та особистий обшук;
- Протиправний обшук приміщення, житла тощо;
- Протиправне застосування сили, зброї чи спецзасобів, а також погрози їх застосування.

Поверхнева перевірка – це один із превентивних заходів, тобто дії, що мають не допустити злочин чи неправомірну поведінку.

Це означає, що у поліцейського є підстави вважати, що ви при собі маєте заборонений предмет, що загрожує життю чи здоров'ю (наприклад, зброя, наркотики, легкозаймісті речовини, саморобні піротехнічні засоби тощо).